EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.5.2023
COM(2023) 248 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

om sammanställning av specifika betalkontorelaterade uppgifter från medlemsstater enligt kraven i artikel 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING 2

2. BETALTJÄNSTLEVERANTÖRERNAS EFTERLEVNAD AV ARTIKLARNA 4, 5 OCH 6 2

3. MEDLEMSSTATERNAS EFTERLEVNAD AV KRAVEN, ENLIGT ARTIKEL 7, PÅ JÄMFÖRELSEWEBBPLATSER 5

4. ANTAL BYTEN AV BETALKONTO SOM HAR GENOMFÖRTS OCH ANDELEN ANSÖKNINGAR OM BYTE SOM HAR FÅTT AVSLAG 5

5. ANTAL KREDITINSTITUT SOM ERBJUDER BETALKONTON MED GRUNDLÄGGANDE FUNKTIONER, ANTAL SÅDANA KONTON SOM HAR ÖPPNATS OCH ANDELEN ANSÖKNINGAR OM BETALKONTON MED GRUNDLÄGGANDE FUNKTIONER SOM HAR FÅTT AVSLAG 9

6. SLUTSATS 13

1. INLEDNING

Betalkontodirektivet (*direktivet*)[1] trädde i kraft i september 2014. Medlemsstaterna skulle senast den 18 september 2016 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Enligt artikel 27 i direktivet ska kommissionen utarbeta en rapport (första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år) med följande information:

1. Betaltjänstleverantörernas efterlevnad av artiklarna 4, 5 och 6.
2. Medlemsstaternas efterlevnad av kraven på att se till att jämförelsewebbplatser finns i enlighet med artikel 7.
3. Antal byten av betalkonto som har genomförts och andelen ansökningar om byte som har fått avslag.
4. Antal kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner, antal sådana konton som har öppnats och andelen ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag.

I enlighet med artikel 27 baseras rapporten på information som tillhandahålls av medlemsstaterna. Vissa luckor finns dock i de uppgifter som har mottagits och rapporterats (t.ex. när information inte fanns tillgänglig i en medlemsstat). Därtill kan metoderna och källorna för uppgiftsinsamlingen ha varierat mellan olika medlemsstater, vilket kan göra det svårt att jämföra och bedöma uppgifterna.

Detta är den första rapporten enligt artikel 27[2] och den omfattar perioden 2016 till 2021. Utöver denna rapport har kommissionen samtidigt antagit rapporten om tillämpningen av direktivet, i enlighet med artikel 28.

2. BETALTJÄNSTLEVERANTÖRERNAS EFTERLEVNAD AV ARTIKLARNA 4, 5 OCH 6

I kapitel II i direktivet fastställs regler rörande jämförbarheten hos avgifter i samband med betalkonton. Såsom anges i direktivets skäl har kapitel II två syften, nämligen att förbättra och utveckla den inre marknaden för banktjänster till privatkunder, samtidigt som det ska säkerställas att konsumenter kan förstå avgifterna så att de kan jämföra erbjudanden och fatta välgrundade beslut.

Det första steget mot att uppnå dessa båda mål är att definiera den standardiserade terminologi som avses i artikel 3 i direktivet. Genom en integrerad arbetsmetod som utförs steg för steg får medlemsstaterna därigenom tillgång till en förteckning över de mest representativa betalkontotjänster som omfattas av en avgift. Dessa standardiserade termer ska också utgöra grunden för de resterande artiklarna i kapitel II, i den meningen att betaltjänstleverantörer för

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (EUT L 257, 28.8.2014, s. 214).

[2] Rapporten fick skjutas upp, delvis för att säkerställa att relevanta uppgifter fanns tillgängliga då de flesta medlemsstater var sena med att införliva direktivet. De delegerade akterna (tekniska standarder för genomförande och tekniska standarder för tillsyn), som är viktiga för genomförandet av direktivets krav på insyn, försenades dessutom och blev tillämpliga först i oktober 2018.

att efterleva de olika artiklarna i kapitel II måste använda de överenskomna standardiserade termerna.

I enlighet med artikel 27 i direktivet har medlemsstaterna lämnat nedanstående information rörande betaltjänstleverantörernas grad av efterlevnad av artiklarna 4, 5 och 6.

a) Artikel 4 (Dokument med avgiftsinformation och ordlista)

I artikel 4 i direktivet föreskrivs att betaltjänstleverantörer ”innan de ingår avtal om ett betalkonto med en konsument, i god tid ger konsumenten ett dokument [med avgiftsinformation] på papper eller på ett annat varaktigt medium, med de standardiserade termerna” och ”motsvarande avgifter för varje tjänst” som leverantören erbjuder. I artikel 4 fastställs även genom en genomförandeförordning[3] exakta regler för den faktiska presentationen av dokumentet med avgiftsinformation och åläggs betaltjänstleverantörer att för konsumenterna tillgängliggöra en ordlista som minst omfattar de standardiserade termerna och tillhörande definitioner. Genom artikel 4 fastställs dessutom att leverantörerna ska se till att dokumentet med avgiftsinformation och ordlistan alltid är tillgängliga för konsumenterna. Dessa ska tillhandahållas i elektronisk form på leverantörernas webbplatser och i deras lokaler. Därtill föreskrivs att leverantörer kostnadsfritt ska tillhandahålla dokumentet med avgiftsinformation och ordlistan, på papper eller på ett annat varaktigt medium, om en konsument begär detta.

I fråga om **betaltjänstleverantörernas grad av efterlevnad av kravet på att tillhandahålla dokumentet med avgiftsinformation till konsumenter i god tid (artikel 4.1)** är den generella indikationen att leverantörerna efterlever kravet. Denna slutsats härrör antingen från inspektioner eller undersökningar på plats (BG, FR, CY, LV, PT och SI) eller från det faktum att inga klagomål har mottagits, vilket kan tyda på att leverantörerna generellt sett verkar efterleva kravet (BE, CZ, DK, DE, EE, FR, HR, IT, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, RO, SK och FI).

I fråga om **betaltjänstleverantörernas grad av efterlevnad av kravet på att tillgängliggöra en ordlista som minst omfattar de standardiserade termerna (artikel 4.4)** är den generella indikationen att leverantörerna efterlever kravet. Denna slutsats härrör antingen från inspektioner eller undersökningar på plats (BG, FR, CY, LV, PT och SI) eller från det faktum att inga klagomål har mottagits, vilket kan tyda på att betaltjänstleverantörerna generellt sett verkar efterleva kravet (BE, CZ, DK, DE, EE, HR, IT, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, SK och FI).

I fråga om **betaltjänstleverantörernas grad av efterlevnad av kravet på att alltid hålla dokumentet med avgiftsinformation och ordlistan tillgängliga för konsumenter (även för de som inte är kunder) på sina webbplatser och i sina lokaler (artikel 4.5)** är det generella intrycket att leverantörerna efterlever kravet. Denna slutsats bygger antingen på inspektioner eller undersökningar på plats (BG, FR, CY, LV, PT och SI) eller på det faktum att inga klagomål har mottagits, vilket tyder på att betaltjänstleverantörerna generellt sett verkar efterleva kravet (BE, CZ, DK, DE, EE, HR, IT, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, SK och FI).

b) Artikel 5 (Redovisning av avgifter)

[3] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/34 av den 28 september 2017 om fastställande av tekniska genomförandestandarder vad gäller det standardiserade presentationsformatet för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU, C/2017/6456 EUT L 6, 11.1.2018, s. 37.

I artikel 5 i direktivet fastställs skyldigheten att tillhandahålla en redovisning av avgifter. I enlighet med detta antog kommissionen en genomförandeförordning[4] som fastställer det standardiserade presentationsformatet för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol. Det föreskrivs i artikel 5 att betaltjänstleverantörer minst en gång per år och utan kostnad ska förse konsumenter med en redovisning av alla avgifter som tagits ut för tjänster som rör betalkonton.

I fråga om **betaltjänstleverantörernas grad av efterlevnad av kravet på att minst en gång per år och utan kostnad tillhandahålla en redovisning av alla avgifter som tagits ut (artikel 5.1)** är den generella indikationen att leverantörerna efterlever kravet. Denna slutsats bygger antingen på inspektioner eller undersökningar på plats (AT och SI) eller på det faktum att inga klagomål har mottagits, vilket kan tyda på att leverantörerna generellt sett verkar efterleva kravet (BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, EL, FR, HR, IT, CY, LV, LT, LU, HU, MT, NL, PL, SK och FI).

De flesta medlemsstater meddelade kommissionen att inga **tillsynsåtgärder baserade på överträdelse av artikel 5 har vidtagits**. **Ett fåtal medlemsstater** (DE, IE, FR, HU och NL) pekade på inkörningsproblem under tiden runt genomförandedatumet. I dessa fall utfärdades varningar avseende konsumentskydd till relevanta tjänsteleverantörer, vilka uppmanade till efterlevnad av de lagstadgade bestämmelserna utan dröjsmål. Från Irland meddelades att även om vissa kreditinstitut som vänder sig till privatkunder hade problem med att klara tidsfristen som var satt till den 31 oktober 2019 på grund av systembegränsningar/IT-begränsningar hade tillfälliga lösningar och systemåtgärder införts och därigenom har inga tillsynsåtgärder hittills vidtagits. Från Nederländerna rapporterades att landet valt att lösa frågan tillsammans med betaltjänstleverantörerna på ett informellt sätt (utan formella tillsynsåtgärder). I Portugal utfärdades 2019 sammanlagt 227 specifika förelägganden till 115 betaltjänstleverantörer till följd av att de inte hade efterlevt artikel 5. De oriktigheter och fall av bristande efterlevnad som upptäcktes avsåg huvudsakligen reglerna för utlämnandet av redovisningen av avgifter och kraven rörande dess mall och ifyllande. Från Tjeckien meddelades att en av de utländska bankfilialerna 2019 inte lyckades förse konsumenterna med redovisningen av avgifter senast i slutet av februari. Detta berodde på tekniska problem. Under den tjeckiska centralbankens undersökning skickades redovisningen till filialens samtliga kunder i början av juli.

c) Artikel 6 (Information till konsumenter)

Enligt artikel 6 i direktivet måste betaltjänstleverantörer i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter i tillämpliga fall använda de standardiserade termerna. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation och i redovisningen av avgifter, förutsatt att dessa varumärkesnamn används som en sekundär beteckning på de tjänsterna.

I fråga om **betaltjänstleverantörernas grad av efterlevnad av kravet på att använda standardiserade termer i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter (artikel 6.1)** verkar leverantörerna generellt sett efterleva kravet. Denna slutsats bygger antingen på inspektioner eller undersökningar på plats (CY) eller på det faktum att inga klagomål har mottagits, vilket kan tyda på att leverantörerna generellt sett verkar efterleva kravet (BE, BG, CZ, DK, DE, EE,

[4] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/33 av den 28 september 2017 om fastställande av tekniska genomförandestandarder vad gäller det standardiserade presentationsformatet för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU, C/2017/6453 EUT L 6, 11.1.2018, s. 26.

EL, FR, HR, LV, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, SI, SK och FI). Från Cypern meddelades att det av resultatet av undersökningen framgick att endast två banker rapporterade att arbetet fortfarande pågick och att dessa räknade med att till fullo efterleva kraven i artikel 6 vid utgången av 2022.

I fråga om **hur ofta betaltjänstleverantörer tar med sina varumärkesnamn i dokumentet med avgiftsinformation och i redovisningen av avgifter** är den allmänna bilden att leverantörer rätt ofta medtar varumärkesnamn.

I fråga om information gällande **eventuella tillsynsåtgärder baserade på överträdelser av artikel 6 i direktivet** angav samtliga medlemsstater som svarade på denna fråga att inga sådana åtgärder hade vidtagits. Från Frankrike meddelades att mindre avvikelser upptäckts (användning av icke-standardiserade termer, användning av olika termer för samma tjänst i olika dokument etc.), vilka skulle kunna orsaka förvirring hos kunderna. Inga påföljder har dock utfärdats då dessa överträdelser ansågs vara av ringa betydelse.

3. MEDLEMSSTATERNAS EFTERLEVNAD AV KRAVEN, ENLIGT ARTIKEL 7, PÅ JÄMFÖRELSEWEBBPLATSER

Enligt artikel 7 i direktivet ska medlemsstaterna se till att konsumenter har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut, för åtminstone de tjänster som finns i den nationella förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna som omfattas av en avgift. I artikeln föreskrivs även att jämförelsewebbplatsen kan drivas antingen av en privat aktör eller av en offentlig myndighet och att den ska vara fristående och drivas på ett oberoende sätt. Webbplatsen i fråga ska även innehålla information om vem som äger webbplatsen, ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna, använda klarspråk och otvetydigt språk, innehålla aktuell information, täcka en betydande del av marknaden och erbjuda effektiva rutiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

I januari 2021 hade nästan alla medlemsstater[5] åtminstone en jämförelsewebbplats igång, enligt kravet i artikel 7. De allra flesta av medlemsstaterna har gett en offentlig myndighet i uppdrag att upprätta och därefter uppdatera tabellen[6].

4. ANTAL BYTEN AV BETALKONTO SOM HAR GENOMFÖRTS OCH ANDELEN ANSÖKNINGAR OM BYTE SOM HAR FÅTT AVSLAG

a) Byten av betalkonto

I syfte att underlätta byten av betalkonto är medlemsstaterna enligt artikel 10 i direktivet skyldiga att säkerställa att betaltjänstleverantörer tillhandahåller en tydlig och snabb bytestjänst inom medlemsstaten.

I tabellen nedan visas den information som tillhandahållits av medlemsstaterna gällande antalet betalkonton som byttes under perioden 2016 till 2021. All information finns inte tillgänglig i alla medlemsstater så tabellen har vissa luckor. Framför allt var uppgifterna för

[5] Vad gäller Tyskland så följer kommissionen situationen efter det att landets jämförelsewebbplats blev föremål för ett föreläggande av en lokal konsumentorganisation.

[6] I Tjeckien, Tyskland och Nederländerna drivs de olika jämförelsewebbplatserna av en privat operatör. Polen har två jämförelsewebbplatser som efterlever kraven, varav den ena drivs privat. Resten av medlemsstaterna har jämförelsewebbplatser som drivs i offentlig regi.

2021 ännu inte tillgängliga i alla medlemsstater vid tidpunkten för insamlandet. På liknande sätt kan det, med tanke det sena införlivandet av direktivet i vissa medlemsstater, hända att en bytestjänst saknades 2016 eller 2017, eller att uppgifter inte samlades in för dessa år. Därtill har uppgifter i vissa medlemsstater inte alltid samlats in på årsbasis utan för en längre period.

Det kan dessutom hända att de uppgifter som tillhandahålls inte är helt jämförbara till följd av skillnader i uppgiftsinsamlingsmetoderna. Till exempel är det i vissa medlemsstater obligatoriskt för kreditinstitut att rapportera uppgifterna regelbundet (eller på ad hoc-basis). I andra medlemsstater kan det däremot hända att uppgifter endast samlas in på frivillig basis eller enbart från ett urval av kreditinstituten. Därtill kan uppgifterna som har lämnats av vissa medlemsstater för 2016 i några fall innefatta byten som ägde rum 2016 under månaderna innan direktivet trädde i kraft (t.ex. om en liknande bytestjänst redan fanns i dessa medlemsstater innan direktivet genomfördes). Till följd av alla dess skäl är det svårt att dra några tydliga slutsatser.

Tabell 1: *Antal byten per år*[7]

[7] Uppgifterna för Estland avser perioderna 10.1.2017–31.7.2018 och 1.8.2018–31.7.2020. Uppgifterna för Tyskland avser perioden 18.9.2016–30.6.2018 och 2019. För beräkningen av det totala antalet byten per år har uppgifter som samlats in under längre tid än ett år (t.ex. i Estland och Tyskland) fördelats proportionerligt till individuella år.

	Antal byten som har ägt rum varje år						
Land	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**Totalt**
Belgien	44 960	37 873	69 868	68 504	71 149	84 699	377 053
Bulgarien	0	3	0	2	2	0	7
Tjeckien		61 418	74 458	89 412	75 107	75 636	376 031
Danmark	184 674	189 643	188 204	190 402	199 334	205 582	1 157 839
Tyskland		755 000		467 549			1 222 549
Estland			179		362		541
Irland	1 421	5 221	4 440	6 668	2 369		20 119
Grekland		0	0	2	1	4	7
Spanien			177	2 928	24 903		28 008
Frankrike		1 106 000	1 214 000	1 361 000	1 251 000	1 387 000	6 319 000
Kroatien		70	2 026	3 943	1 676	2 766	10 481
Italien	54 276	96 628	129 740	148 653	150 956	210 280	790 533
Cypern		0	0	3	6	6	15
Lettland		0	0	66	32	103	201
Litauen		274	259	1 334	944	900	3 711
Luxemburg		251	477	477	519	507	2 231
Ungern	22	1 616	1 069	1 386	2 332	2 021	8 446
Malta				0	0	0	0
Nederländerna	77 473	67 345	90 798	60 529	51 376	42 043	389 564
Österrike		127 465	97 364	119 097	110 259	97 911	552 096
Polen	32 168	34 206	34 206	49 824	22 674	12 579	185 657
Portugal			22	12	40	45	119
Rumänien			42	56			98
Slovenien		3 114	8 215	10 777	10 502	10 584	43 192
Slovakien	9 606	10 896	5 436	56 508	31 659	53 126	167 231
Finland		23 045	41 277	27 264	25 067		116 653
Sverige							
Totalt	512 457	2 196 617	2 177 926	2 666 577	2 032 013	2 185 792	**11 771 382**

Baserat på de tillgängliga uppgifterna visar tabellen att det finns stora skillnader mellan medlemsstaterna. I vissa medlemsstater har ett betydande antal byten ägt rum (t.ex. i Danmark och Frankrike), i några fall även med en växande trend. I andra länder är dock antalet väldigt lågt (t.ex. i Bulgarien, Grekland, Cypern, Malta, Portugal och Rumänien).[8]

b) Antal (och andel) ansökningar om byte som har fått avslag

Medlemsstaterna har lämnat uppgifterna i tabellen nedan rörande antalet ansökningar om byte som fick avslag under perioden 2016–2021. Andelarna har beräknats utifrån antalet byten som ägde rum och antalet ansökningar om byte som fick avslag, som procentandel av det totala

[8] En rad olika faktorer kan påverka nivån av byten. Exempelvis avser bytestjänsten betalkonton men inte andra finansiella produkter (t.ex. bostadslån och investeringar) som betalkontot kan vara kopplat till. Därtill kan det hända att konsumenter endast har en begränsad kunskap om tjänsten och kanske inte alltid informeras om den – eller till och med avråds från att använda den. Andra möjliga anledningar till en låg nivå av byten kan vara bristande finansiella kunskaper och antagandet att ett byte endast skulle leda till begränsade besparingar, en önskan att inte förlora det egna bankkontonumret, samt risken att betalningar kommer på avvägar. (Se rapporten enligt artikel 28 för närmare information.)

antalet ansökningar[9]. På liknande sätt som i fallet ovan är informationen om antalet ansökningar om byte som har fått avslag inte fullständig. Därtill samlas uppgifter om avslagna ansökningar inte alls in i vissa medlemsstater. Det kan dessutom, även i detta fall, hända att uppgifterna inte är helt jämförbara med tanke på de olika metoder för uppgiftsinsamling som används av medlemsstaterna.

Tabell 2: *Antal och andel ansökningar om byte som har fått avslag*[10]

Antal ansökningar om byte som har fått avslag varje år och andelen ansökningar som har fått avslag

Land	**2016**	**%**	**2017**	**%**	**2018**	**%**	**2019**	**%**	**2020**	**%**	**2021**	**%**	**Totalt**	**% av det totala antalet**
Belgien									5 857	7,61 %	5 909	6,52 %	11 766	3,03 %
Bulgarien	0	–	0	0 %	0	–	0	0 %	0	0 %	0	–	0	0 %
Tjeckien			3 956	6,05 %	3 675	4,70 %	5 956	6,25 %	5 709	7,06%			19 296	4,88 %
Danmark														
Tyskland			9 500			1,24 %	9 309	1,95 %					18 809	1,52 %
Estland					0 %				25 %					
Irland	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %			0	0 %
Grekland			0	–	0	–	0	0 %	0	0 %	1	20 %	1	12,50 %
Spanien					202	53,30 %	1 786	37,89 %	24 677	49,77 %			26 665	48,77 %
Frankrike							35 386	2,53 %	40 032	3,10 %	38 836	2,72 %	114 254	1,78 %
Kroatien			6	7,89 %	147	6,76 %	287	6,78 %	89	5,04 %	132	4,55 %	661	5,93 %
Italien	8 901	14,09 %	11 045	10,26 %	19 446	13,03 %	17 980	10,79 %	18 052	10,68 %	24 336	10,37 %	99 760	11,21 %
Cypern			0	–	0	–	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Lettland			0	–	0	–	6	8,33 %	3	8,57 %	7	6,36 %	16	7,37 %
Litauen														
Luxemburg			1	0,40 %	2	0,42 %	3	0,63 %	3	0,57 %	2	0,39 %	11	0,49 %
Ungern	3	12,00 %	494	23,41 %	304	22,14 %	359	20,57 %	406	14,83 %	370	15,47 %	1 936	18,65 %
Malta							0	–	0	–	0	–	0	–
Nederländerna			11 227	14,29 %	11 704	11,42 %	9 058	13,02 %	4 681	8,35 %	4 727	10,11 %	41 397	9,61 %
Österrike			53	0,04 %	82	0,08 %	174	0,15 %	97	0,09 %	54	0,06 %	460	0,08 %
Polen							201	0,40 %	3786	14,31 %			3 987	2,10 %
Portugal					4	15,38 %	9	42,86 %	5	11,11 %	6	11,76 %	24	16,78 %
Rumänien					27	39,13 %	12	17,65 %					39	28,47 %
Slovenien														
Slovakien	760	7,33 %	773	6,62 %	349	6,03 %	4 727	7,72 %	2 631	7,67 %	4 930	8,49 %	14 170	7,81 %
Finland			104	0,45 %	31	0,08 %	15	0,05 %	13	0,05 %			163	0,14 %
Sverige														
Totalt	11 021		33 088		38 687		85 268		106 041		79 310		**353 415**	**2,91 %**

Det verkar som om antalet avslag på ansökningar om byte generellt sett ligger på en låg nivå. Dock förefaller det vara avsevärda skillnader mellan olika medlemsstater, där ett fåtal uppvisar ett stort antal (t.ex. Spanien, Ungern och Rumänien). Samtidigt som kreditinstitut i princip inte bör vägra något byte kan de vägra att stänga ett betalkonto om det finns en utestående skyldighet[11]. Andra skäl till vägran kan vara ofullständigt eller felaktigt ifyllda ansökningsformulär för byte.

9 Eventuella tillbakadragna ansökningar kunde inte beaktas (då nödvändiga uppgifter saknas).

10 Uppgifterna för Estland avser perioderna 10.1.2017–31.7.2018 och 1.8.2018–31.7.2020. Uppgifterna för Tyskland avser perioden 18.9.2016–30.6.2018 och 2019. För beräkningen av det totala antalet byten per år har uppgifter som samlats in under längre tid än ett år (t.ex. i Estland och Tyskland) fördelats proportionerligt till individuella år.

11 I artikel 10.4 e i betalkontodirektivet anges att den överförande betaltjänstleverantören ska avsluta betalkontot på den dag som anges i tillståndet om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om det betalkontot och förutsatt att de åtgärder som förtecknas i leden a, b och d har fullföljts.

5. ANTAL KREDITINSTITUT SOM ERBJUDER BETALKONTON MED GRUNDLÄGGANDE FUNKTIONER, ANTAL SÅDANA KONTON SOM HAR ÖPPNATS OCH ANDELEN ANSÖKNINGAR OM BETALKONTON MED GRUNDLÄGGANDE FUNKTIONER SOM HAR FÅTT AVSLAG

För att främja den ekonomiska integreringen fastställs i artikel 16 i direktivet rätten till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner för alla konsumenter som är lagligen bosatta i EU. Konsumenterna måste erbjudas betalkonton med grundläggande funktioner av alla kreditinstitut eller av ett tillräckligt antal kreditinstitut för att garantera att samtliga konsumenter inom territoriet i fråga har tillgång till dessa.

a) Antal kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner

I de flesta medlemsstater måste alla kreditinstitut som erbjuder vanliga betalkonton erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner. I andra medlemsstater (se tabellen nedan) är endast vissa kreditinstitut, dvs. de som uppfyller specifika kriterier som fastställs av de enskilda medlemsstaterna, skyldiga att erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner. I samtliga av dessa medlemsstater verkar dock kreditinstituten som har denna skyldighet generellt sett stå för en stor marknadsandel i fråga om antalet betalkonton.

Tabell 3: *Medlemsstater*[12] *där endast vissa kreditinstitut erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner*

Land	Specifika medlemsstatskriterier gällande kreditinstituts erbjudande av betalkonton med grundläggande funktioner	Det totala antalet kreditinstitut som har skyldighet att erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner (jämfört med det totala antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton), samt dessas marknadsandel
Grekland	Samtliga kreditinstitut som erbjuder betaltjänster till konsumenter, med undantag för kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton online.	12
Kroatien	Kreditinstitut vars balansomslutning enligt det reviderade årsbokslutet för föregående år överstiger 15 miljarder HRK.	7 av 21 94 %
Cypern	Central Bank of Cyprus har godkänt undantag från denna skyldighet för tre lokalt etablerade banker.	25 av 28 98,50 %
Luxemburg	Betaltjänstleverantören måste ha minst 25 kontor i Luxemburg och måste inneha minst 2,5 % av de garanterade insättningarna.	5 100 %
Malta	Kreditinstitut som har minst 5 fysiska kontor.	5 Dessa 5 banker innehar tillsammans majoriteten av marknaden i landet
Nederländerna	Stora banker. De deltagande bankerna har samtyckt till detta genom en särskild överenskommelse.	5 Cirka 85 %
Slovakien	Banker och utländska bankers filialer förutsatt att de tillhandahåller alla banktjänster som är kopplade till betalkonton med grundläggande funktioner som en del av affärsverksamheten.	11

b) Antal betalkonton med grundläggande funktioner

Informationen om antalet betalkonton med grundläggande funktioner som medlemsstaterna har lämnat och som anges i tabellen nedan är inte komplett för vissa år. Därtill kan hända att kreditinstituten i vissa medlemsstater inte skiljer mellan ett vanligt betalkonto och ett betalkonto med grundläggande funktioner, vilket gör att uppgifter saknas om betalkonton med grundläggande funktioner. På liknande sätt är informationen eventuellt inte alltid jämförbar till följd av skillnader i datainsamlings metoderna. Därutöver finns det även brister i jämförbarheten till följd av att det, i en del medlemsstater, endast är vissa kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner som en specifik produkt, medan andra kreditinstitut inte skiljer mellan olika typer av konton. I dessa länder omfattar uppgifterna därför endast betalkonton med grundläggande funktioner som erbjuds som en specifik produkt. Som en följd av allt detta är det återigen svårt att dra några bestämda slutsatser.

[12] I Slovakien har endast kreditinstitut som tillhandahåller alla banktjänster som är kopplade till ett betalkonto med grundläggande funktioner som en del av sin affärsverksamhet gentemot konsumenter denna skyldighet. Om ett kreditinstitut exempelvis tillhandahåller dessa tjänster men endast till företagskunder har kreditinstitutet i fråga inte denna skyldighet. För vissa banker som enbart verkar som internetbanker och inte har några fysiska bankkontor gäller inte heller denna skyldighet, förutsatt att de inte tillhandahåller möjligheten till kontantuttag över disk vid några fysiska bankkontor.

Tabell 4: *Antal betalkonton med grundläggande funktioner*[13]

	Totalt antal betalkonton med grundläggande funktioner som har öppnats varje år						
Land	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**Totalt**
Belgien	1 545	1 248	1 867	9 224	9 442		23 326
Bulgarien	76	615	309	335	527	337	2 199
Tjeckien		39 973	37 155	16 207	7 996		101 331
Danmark							
Tyskland		540 500		144 194			684 694
Estland		144 455		228 567			373 022
Irland	9 153	38 847	43 974	47 116	14 410		153 500
Grekland		198 258	286 141	223 640	189 090	196 387	1 093 516
Spanien			7 645	13 831	18 775		40 251
Frankrike	55 979	60 093	55 979	51 668	36 056	34 594	294 369
Kroatien		47	106	175	140	186	654
Italien	10 994	14 304	12 450	12 512	11 251	12 557	74 068
Cypern		429		1 380	38 503	3 636	43 948
Lettland		142	131	66	85	169	593
Litauen		26 000	7 600	7 100	7 600	5 400	53 700
Luxemburg		119	32	24	17	15	207
Ungern							
Malta			36	4 858	6 410	3 196	14 500
Nederländerna							
Österrike		6 877	4 668	3 545	3 323	4 809	23 222
Polen				5 774	7 262		13 036
Portugal	12 736	11 992	17 201	47 587	30 073	25 935	145 524
Rumänien			2 654	4 203			6 857
Slovenien		72	430	263	252	198	1 215
Slovakien	1 309	797	872	741	555	546	4 820
Finland	54 926	11 032	9 951	11 099	9 749		96 757
Sverige							
Totalt	281 843	772 134	677 742	700 778	524 847	287 965	**3 245 309**

Informationen i tabellen visar att ett betydande antal betalkonton med grundläggande funktioner har öppnats under rapporteringsperioden. Exempelvis har ett stort antal öppnats i vissa medlemsstater där tidigare en relativt hög andel av befolkningen saknade ett betalkonto (t.ex. Tjeckien, Cypern, Grekland och Litauen). Ganska få öppnades däremot i en del andra medlemsstater (t.ex. Bulgarien, Kroatien, Lettland, Polen och Rumänien)[14].

[13] Uppgifterna för Cypern avser perioden 1.7.2017–31.5.2018, 2019, 2020 och 2021 och de flesta rör omklassificeringar av befintliga vanliga betalkonton till betalkonton med grundläggande funktioner på bankens initiativ. Uppgifterna för Estland avser perioderna 10.1.2017–31.7.2018 och 1.8.2018–31.7.2020. Uppgifterna för Tyskland avser perioden 18.9.2016–30.6.2018 och 2019. För beräkningen av det totala antalet betalkonton med grundläggande funktioner per år har uppgifter som samlats in under längre tid än ett år (t.ex. i Estland och Tyskland) fördelats proportionerligt till individuella år.

[14] Ett antal olika skäl kan förklara det relativt låga antalet betalkonton med grundläggande funktioner. För det första var andelen människor med bankkonto redan mycket högt i många medlemsstater när betalkontodirektivet antogs. För det andra hade vissa medlemsstater redan infört liknande verktyg. För det tredje

c) Antal (och andel) ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag

Uppgifter om antalet ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag har erhållits från medlemsstaterna (se tabellen nedan). Andelarna har beräknats utifrån antalet betalkonton med grundläggande funktioner som har öppnats och antalet ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag, som andel av det totala antalet ansökningar[15]. Samma reservationer som tidigare angetts gäller även för dessa uppgifter, det vill säga att all information inte är tillgänglig och att uppgifterna eventuellt inte är helt jämförbara.

Tabell 5: *Antal och andel ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag*[16]

kan det, med tanke på att vanliga konton (inklusive kostnadsfria online-konton) är mycket lättillgängliga, vara så att betalkonton med grundläggande funktioner inte är relevanta för konsumenter som redan har tillgång till sådana vanliga konton. En annan orsak till att ett litet antal betalkonton med grundläggande funktioner öppnats kan vara bristande medvetenhet bland konsumenterna. (Se rapporten enligt artikel 28 för närmare information.)

[15] Eventuella tillbakadragna ansökningar har inte beaktats (då nödvändiga uppgifter saknas).

[16] Uppgifterna för Cypern avser perioden 1.7.2017–31.5.2018, 2019, 2020 och 2021 och andelarna har beräknats baserat på nya ansökningar, utan beaktande av eventuella omklassificeringar eller omvandlingar till betalkonton med grundläggande funktioner. Uppgifterna för Estland avser perioderna 10.1.2017–31.7.2018 och 1.8.2018–31.7.2020. Uppgifterna för Tyskland avser perioden 18.9.2016–30.6.2018 och 2019. För beräkningen av det totala antalet avslagna ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner per år har uppgifter som samlats in under längre tid än ett år (t.ex. i Estland och Tyskland) fördelats proportionerligt till individuella år. Uppgifterna från Lettland innefattar även information om betalkonton med grundläggande funktioner som har avslutats på konsumentens eget initiativ.

Totalt antal samt procentandel ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag för vart och ett av åren

Land	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	Totalt	% av det totala
Belgien	3	0,19 %	0	0 %	0	0 %	2	0,02 %	6	0,06 %			11	0,05 %
Bulgarien	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Tjeckien			6	0,02 %	26	0,07 %	45	0,28 %	129	1,59 %			206	0,20 %
Danmark														
Tyskland			14 600			2,63 %	5 158	3,45 %					19 758	2,80 %
Estland				2,5 %				2,8 %						
Irland	23	0,25 %	17	0,04 %	25	0,06 %	5	0,01 %	2	0,01 %			72	0,05 %
Grekland			0	0 %	0	0 %	143	0,06 %	2 870	1,50 %	1 619	0,82 %	4 632	0,42 %
Spanien					7	0,09 %	986	6,65 %	2 227	10,60 %			3 220	7,41 %
Frankrike	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %		0 %
Kroatien			0	0 %	6	5,36 %	0	0 %	2	1,41 %	0	0 %	8	1,21 %
Italien	224	2,00 %	171	1,18 %	171	1,35 %	237	1,86 %	171	1,50 %	236	1,84 %	1 210	1,61 %
Cypern				1			103	6,95 %	12	1,68 %	68	2,05 %	184	3,09 %
Lettland			13	8,39 %	60	31,41 %	118	64,13 %	127	59,91 %	22	11,52 %	340	36,44 %
Litauen			3	0,01 %	6	0,08 %	2	0,03 %	0	0 %			11	0,02 %
Luxemburg			1	0,83 %	0	0 %	4	14,29 %	0	0 %	1	6,25 %	6	2,82 %
Ungern														
Malta					0	0 %	117	2,35 %	96	1,48 %	68	2,08 %	281	1,90 %
Nederländerna														
Österrike			131	1,87 %	112	2,34 %	80	2,21 %	81	2,38 %	217	4,32 %	621	2,60 %
Polen							104	1,77 %	176	2,37 %			280	2,10 %
Portugal	185	1,43 %	150	1,24 %	265	1,52 %	581	1,21 %	358	1,18 %	315	1,20 %	1 854	1,26 %
Rumänien					2	0,08 %	0	0 %					2	0,03 %
Slovenien			21	22,58 %	9	2,05 %	12	4,36 %	1	0,40 %	9	4,35 %	52	4,10 %
Slovakien	4	0,30 %	1	0,13 %	0	0 %	1	0,13 %	2	0,36 %			8	0,17 %
Finland			36	0,33 %	22	0,22 %	2	0,02 %	2	0,02 %			62	0,06 %
Sverige														
Totalt	4 089		7 850		4 362		7 700		6 262		2 555		**32 818**	**1,00 %**

Uppgifterna tyder på att andelen avslagna ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner generellt sett är mycket låg och i ett litet antal medlemsstater (t.ex. Bulgarien och Frankrike) sker inga avslag alls[17]. I några få medlemsstater finns dock en något högre nivå av avslag och andelen avslag i en medlemsstat (Lettland) verkar särskilt hög.

6. SLUTSATS

Tidsspannet för de insamlade uppgifterna och skillnaderna i insamlingsmetoder gör det svårt att dra några definitiva slutsatser om direktivets praktiska inverkan. Rapporten bekräftar dock att direktivets viktigaste åtgärder, rörande insyn och jämförbarhet, bytestjänster och rätten att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner, generellt sett har genomförts.

Med reservation för luckor i uppgifterna och varierande uppgiftsinsamlingsmetoder, förefaller uppgifterna tyda på att ett betydande antal byten har ägt rum i vissa medlemsstater och dessutom – i några fall – med en växande trend. Antalet byten är dock väldigt lågt i andra medlemsstater. Antalet avslagna ansökningar om byte verkar generellt sett lågt, även om det är högt i några få medlemsstater.

[17] Till exempel var andelen avslag i Frankrike 0 %. I den här medlemsstaten finns det en mekanism för att utse ett specifikt kreditinstitut som ska tillhandahålla ett betalkonto med grundläggande funktioner till en konsument vars ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner har avslagits.

I fråga om betalkonton med grundläggande funktioner visar uppgifterna att det i de flesta medlemsstaterna är så att alla kreditinstitut som erbjuder vanliga betalkonton även måste erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner. I andra medlemsstater är dock endast vissa kreditinstitut (som uppfyller specifika kriterier som fastställs av respektive medlemsstat) skyldiga att erbjuda betalkonton med grundläggande funktioner. I dessa sistnämnda fall verkar dock de kreditinstitut som har denna skyldighet generellt sett inneha en stor marknadsandel. Av uppgifterna framgår dessutom att ett betydande antal betalkonton med grundläggande funktioner har öppnats under rapporteringsperioden, även om det i några medlemsstater endast rör sig om ett fåtal. Viktigt att notera är att många konton har öppnats i en del medlemsstater där tidigare en relativt hög andel av befolkningen saknade betalkonto. Andelen avslag på ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner verkar generellt sett väldigt låg. I några få medlemsstater finns dock en något högre nivå av avslag och andelen avslag i en medlemsstat verkar särskilt hög.

För att framöver få en mer komplett tillgång till uppgifter framöver och kunna säkerställa dessa uppgifters jämförbarhet samarbetar kommissionen med medlemsstaterna för att enas om vilka relevanta dataset som ska samlas in/tillhandahållas.